

ЧИ ПІДУТЬ ВІННИЧАНИ НА ВИБОРИ?

ЄВГЕН БАРАНОВИЧ

інженер:

Ми всією сім'єю на вибори йдемо, це подія і для нас, і для міста. Ми ж мора будемо обирати, то за кого голосувати – я знаю. Подивіться, яке місто в нас гарне! Таким воно й надалі має бути, навіть ще кращим. Може, не все ще ідеально і багато чого треба зробити, але ж зрушення є. То в такому ж дусі треба продовжувати.

ІРИНА БАЗАЛИЦЬКА

юрист:

На вибори піду, але за кого голосуватиму, поки не знаю. Ще є час визначитися. Подивлюся, що обіцяють... Вважаю, що треба голосувати за своїх, за вінницьких. Тих, хто розуміє, які проблеми є в місті, і не розкидається обіцянками, які виконати не зможе. А ті кажуть, що війну зупинять, інші – що армію контрактною зроблять... А в Вінниці що вони мають змінити? Нам би двір заасфальтувати і зупинку зручну зробити. Потрібен депутат, який перейматиметься нашими проблемами. А взагалі у місті нашему зараз порядок, зовсім не те, що було раніше.

АНДРІЙ ПРОНІН

службовець:

На вибори, звичайно, піду. Якщо всі будемо казати, що не треба йти, бо від мене нічого не залежить, то змін взагалі не буде. За кого буду голосувати як за мера – вже знаю: в місті порядок – дороги відремонтовані, сміття вивозять, знайомі, які до мене приїжджають, заздрять, що в нас такі трамваї, такі красиві площини, з дитиною є куди вийти погуляти. А от кому з кандидатів у депутати віддам свій голос, я ще не знаю. Обіцяють багато, а чи зроблять?

ОЛЕНА ГОРОБЕЦЬ

студентка:

Мені здається, що після Майдану всі на вибори підуть. Ми заслуговуємо на владу, яку самі ж і обираємо. Чи сподіваюся на зміни? Напевно, так. Хоча в нашому місті змін останнім часом відбулося чимало, але є ще багато роботи для міської влади. Голосувати буду за свого депутата, і всім раджу голосувати за тих, у кому вони впевнені, хто вже довів, чого вартий. Керувати містом мають люди, які за нього вболівають, а не ті, кому лише б до влади дорватися.

АНАТОЛІЙ ДЕМЧУК

пенсіонер:

На вибори йти треба, бо якщо я не піду, сусід не піде, брат не піде, то потім дивуватимемося, чому ніхто нічого не робить. Треба йти голосувати і обирати перевірених людей. Звичайно, у багатьох є розчарування, всім важко, а ще як новини подивишся... Треба хоч у місті порядок підтримувати. На жаль, люди не розуміють, що зміни починаються з них самих.

СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК

www.vin-gazeta.net

ВІННИЦЬКА газета

часопис вінницької громади

ОБИРАЙ
ВІДПОВІДАЛЬНО

16 ЖОВТНЯ
2015
п'ятниця

Міська рада
не регулює армію,
пенсії та ціни на газ!
Не обираєй брехню!

фото з мережі Facebook

Передвиборчий час – це змагання обіцянок. Обіцянки ж бувають різні. Те, що «пропонують» деякі політичні партії виборцям, – «порядок, справедливість», «контрактна армія», – жодним чином не стосується проблем, які мали б вирішуватися на рівні місцевого самоврядування. Навряд чи партії, які це проголошують, не розуміють функцій та повноважень органів місцевого самоврядування. Швидше за все це виборча маніпуляція: за рахунок рейтингу всеукраїнської партії хочуть «підтягнути» місцеві осередки і здобути більше голосів на виборах. УКРОП обіцяє скасувати мита на авто, «Відродження» – зміну «грабіжницьких» тарифів уряду, «батьківщина» – контрактну армію. Та чи доцільно обіцяти вирішення питань всеукраїнського рівня на місцевих виборах?

КОМУ ДОВІРЯТИ – ГАСЛАМ ЧИ ЛЮДЯМ?

КАНДИДАТИ БЕЗ ПРОГРАМ

У той час, як на рекламних щитах кандидатів до місцевих рад повинні бути обіцянки навести лад у місті, відремонтувати дороги тощо (що відповідало б здоровому глузду), партії користуються загальними гаслами, які ніяк не стосуються місцевих виборів і повноважень місцевої влади. І в простого вінничанина складається враження, що людей мають за дурнів. Згідно з законом «Про

місцеве самоврядування України» міські, селищні та сільські ради мають право лише скасовувати акти виконавчих органів, які не відповідають законодавству та Конституції України. Інакше кажучи, до творення законодавства держави ці структури жодного стосунку не мають. На жаль, певна частина виборців не поінформована про компетенцію місцевих органів влади, тому не може розрізнати, які питання вирішуються органами місцевого самоврядування, а які – ні. А вибори тепер партійні – навіть у найменшу районну і міську раду виборці обирають певну партію і її представника. Тому

партії активно використовують на цих виборах свою суту політичну риторику. Така собі «пристрілка» на майбутні парламентські вибори. Проблеми конкретного міста цих людей явно не цікавлять. Більше того – суб'єкти виборчого процесу нерідко йдуть на вибори... без програм! Наявність у кандидата програми (конкретної, а не з суцільних гасел про контрактні армії і автомобільне міто) – радше виняток, а не правило.

ПРОДОВЖЕННЯ НА СТОР. 2 ►

ЯК НЕ ЗАПЛУТАТИСЯ У ВИБОРЧИХ БЮЛЕТЕНЯХ

стор. 3

ВИБОРИ У ВІННИЦІ 100 РОКІВ ТОМУ

стор. 4

КОМУ ДОВІРЯТИ – ГАСЛАМ ЧИ ЛЮДЯМ?

◀ ПОЧАТОК НА СТОР. 1

– На місцевих виборах головні політичні партії проводять свою кампанію у форматі загальнонаціональних виборів. Переважна більшість її програмних гасел, тематика зустрічей з виборцями та інші механізми роботи не стосуються питань місцевих виборів. Головні гасла, програмні тези, на яких вони акцентують увагу, не стосуються тематики місцевої влади, – підкреслив голова Комітету виборців України Олексій Кошель.

Він додав, що у своїй виборчій кампанії суб'єкти виборчого процесу не пропонують програм, механізмів вирішення місцевих проблем, а акцентують увагу на загальнонаціональних або порожніх нейтральних гаслах. Що саме збираються робити в разі обрання – невідомо. Тому, на думку експерта, нинішні вибори можуть стати одними з найменш змістовних за багато років виборчої історії України.

З ухваленням нового закону про місцеві вибори є ризик обрати надто строкату міську раду. Це може статися виключно через те, що одна чи дві політичні сили не здобудуть більшість. І знову, як колись, ще до Помаранчової революції, різні політичні партії розтягнуть цей «пиріг» по 10-15 %. Можливо, деякі фракції складатимуться взагалі з 3-5 людей. Як з цим усім працювати міському голові? Це ж буде щось схоже на те, що нині відбувається у Верховній Раді, коли кожен тягне ковдру на себе замість спільнотної конструктивної роботи!

А МИ ТОЧНО МІСЦЕВІ РАДИ ОБИРАЄМО?

Своїм виборцям політики обіцяють багато: контрактну армію, зниження тарифів, підвищення заробітних плат і пенсій, але ніхто не скаже, як же вони це робитимуть у міській раді? А ніяк. У міській раді такі проблеми не вирішуються.

ЗМАГАННЯ ПОПУЛІСТІВ

Але в нинішній важкій соціально-економічній ситуації такі прості слогани, як «низимо тари-

фи, підвищимо пенсії і зарплати», дуже добре лягають на слух виборця. Бо це те, що болить кожного. І саме з допомогою таких обіцянок популисті розраховують отримати голоси виборців, а отже, й депутатські мандати. Словом, пишуть і кричат про те, що виборець хоче чути. І діють за принципом: ми прокурікали, а там хоч і не розвидниться! І якщо такі обіцяльники отримають місця в радах, на виборців чекає чергове розчарування.

– З іншого боку, не можна сказати, що такі кроки політичних сил можуть дати однаково позитивний результат, – продовжує експерт, пояснюючи ситуацію на прикладі деяких партій. Яскраві особистості, які балотуються на місцевих виборах від певних партій, самі роблять високі рейтинги, їм для цього не потрібні загальні фрази на білбордах. Наприклад, рейтинги «Самопомочі», окрім впливу білбордів, нічим не можна пояснити. У Радикальної партії рейтинг упав через ситуацію з нардепом Ігорем Мосійчуком – і тут білборди не допоможуть. Чи, наприклад, УКРОП: борди цієї партії висить найдовше, а сказати про те, що вона проходить потрібний бар'єр, за даними опитувань, не можна, – стверджує політичний експерт Олексій Голобуцький.

Раніше можна було голосувати окремо за партію і окремо за кандидата. Тепер по-іншому: якщо проголосував за кандидата, то це означає, що голосуєш і за партію, від якої він балотується. Тому слід уважно читати програму не лише конкретного кандидата від такого-то округу, а й програму його партії. Якщо вона дає чітке уявлення про те, що і як треба робити в місті, ставить конкретні завдання (що, де і коли треба робити), то ця партія працюватиме на благо своїх земляків, а не на майбутні парламентські вибори.

Ще один важливий момент. Якого походження та чи інша партія? Львівського, дніпропетровського, київського чи вінницького? Хто більше зацікавлений у розвитку Вінниці (пам'ятаймо, що вибори – МІСЦЕВІ!): кияни чи такі вінничани? Вас особисто що більше цікавить: ваше місто чи сусіднє? Ваше, звісно. Отож-бо. Тє саме стосується партій. Чи цікавить київську партію проблема вінницьких доріг? Київських – так. А вінницькі дороги, будинки, школи, дитсадки і лікарні – турбота вінничан. Ім і довіряйте. Дивіться не тільки на яскраву обгортку, а й на те, що під нею.

Олександра Тиха

НАЙВИЩІ ШАНСИ СТАТИ МІСЬКИМ ГОЛОВОЮ ВІННИЦІ МАЄ СЕРГІЙ МОРГУНОВ – СОЦІОЛОГИ

На крісло мера Вінниці претендують 12 осіб. 25 жовтня вінничани віддадуть свої голоси за того, кому найбільше довірють, і переконані, що саме ця людина розвиватиме місто. Нам стали відомі результати соціологічного опитування, яке проводила група соціологів під керівництвом доцента кафедри філософії, соціально-політичних дисциплін та етнології Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського Віктора Белінського за власним замовленням. За результатами цього соціологічного дослідження, лідером виборчих перегонів є Сергій Моргунов. Він набирає 45,38 % голосів виборців.

– Аналізуючи дані соціологічного дослідження, одразу можна побачити лідера виборчих перегонів на посаду вінницького міського голови, адже найвищий показник – 45 % голосів. Є значний відсоток виборців, які ще не визначилися. Прихильність саме цих людей зараз і намагатимуться здобути представники тих чи інших політичних сил, – вважає координатор кампанії «Стеж за грошима», партнер громадського руху «Чесно» Христина Дідик. – У Вінниці є значна ймовірність проведення виборів міського голови в один тур. Це дало б можливість зекономити кошти та час у складній для країни ситуації. Краще вже зараз місту

продовжувати рухатись у заданому напрямку, а не бути у «підвішеному стані». Координатор громадянської мережі «Опора» на Вінниччині Олег Левченко каже, що Україна має приклади перемоги у виборах вже у першому турі. Окрім того, він переконаний, що вся громада мудріша за окрім вузькі електоральні групи, і здоровий глупд переможе емоції.

– Люди на рівні громад чекають на якісні пропозиції, які змінять життя в будинку, мікрорайоні, громаді в цілому. Саме якість пропозицій буде одним з головних аргументів при

виборі. Холодним дощем день виборів буде для популістів, – переконаний Олег Левченко. – Люди вже навчилися відрізняти обіцянки від реальних справ. На відміну від національних виборів, де голосують за образ і слова, на локальних виборах виборці хочуть бачити конкретні справи. Вибори – це істинні, оцінка за який поставлять виборці, адже саме вони користуватимуться результатом свого вибору в наступні кілька років. Є сподівання, що після Майдану люди покажуть зрілий і відповідальний вибір.

Згідно з новим законодавством для того, щоб міські вибори відбулися в один тур, кандидат на посаду міського голови має набрати 50%+1 голос. Якщо ж кількість голосів буде менша, тоді відбудеться ще й другий тур. Проте, спираючись на дані цього соціологічного опитування, ми бачимо, що Сергій Моргунов із великим відривом випереджає усіх інших кандидатів і очевидно стане міським головою Вінниці. Перемога Сергія Моргунова у першому турі дасть можливість зекономити майже 2 млн грн бюджетних грошей.

Юрій ІВАНОВИЧ

У жовтні відбудуться вибори міського голови. За кого ви проголосуєте на виборах мера, якщо у бюллетені будуть такі кандидати?

*Дата опитування – 3.10.2015 р. Обсяг вибірки – 1616 осіб. Вибірка дослідження – районована, квотна пропорційна за статю і віком. Погибка репрезентативності вибірки в цілому по місту з ймовірністю 0,954 не перевищує 2,5%. Метод дослідження – стандартизоване інтерв'ю за місцем проживання респондентів.

Ми вирішили поцікавитися, що можна зробити за 2 млн грн для Вінниці?

2 МЛН ГРН ЦЕ:

Реконструкція та утеплення даху **однієї школи**; Придбання **2 апаратів штучної вентиляції легень** для недоношених немовлят; Прокладення понад **2 км магістральної мережі каналізації** у приватному секторі; Прокладення понад **3 км асфальту** на вулицях приватного сектора; Проведення комплексної реконструкції із зонуванням територій **дворів 6 висоток**; Встановлення **8 великих ігрових мультикомплексів** для дітей; Реконструкція **8 км мереж зовнішнього освітлення**; Встановлення **800 світлодіодних ліхтарів** зовнішнього освітлення.

СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК

ЯК НЕ ЗАПЛУТАТИСЯ У ВИБОРЧИХ БЮЛЕТЕНЯХ

25 ЖОВТНЯ ВІННИЧАНИ ВПЕРШЕ ГОЛОСУВАТИМУТЬ ЗА НОВОЮ СИСТЕМОЮ. НА ДІЛЬНИЦЯХ ВИБОРЦІ ОТРИМАЮТЬ ТРИ БЮЛЕТЕНІ РІЗНОГО КОЛЬОРУ. БЮЛЕТЕНЬ З ВИBORІВ МЕРА МАТИМЕ РОЖЕВИЙ КОЛЬОР, ДЕПУТАТІВ МІСЬКОЇ РАДИ - ЖОВТИЙ, ОБЛАСНОЇ РАДИ - БЛАКІТНИЙ КОЛЬОР.

Чимало загальноукраїнських партій не подали на місцеві вибори до Вінницької міської та обласної рад кандидатів від конкретних округів. Якщо у виборчому бюллетені стоїть лише назва партії, прізвище та ім'я її лідера, а кандидата у депутати немає, то це означає, що представника від даної партії не буде у місцевій раді. Тому перш ніж голосувати за загальноукраїнський бренд, а не конкретно за людину, варто добре подумати, за кого віддавати свій голос.

Ми записали найбільш поширені запитання вінницьких виборців і з допомогою досвідчених юристів спробуємо відповісти на них, щоб 25 жовтня вінничани могли зорієнтуватися на виборчих дільницях і зробити свідомий вибір.

1. У ЧОМУ ВІДМІННІСТЬ ЦИХ ВІБОРІВ ВІД ПОПЕРЕДНІХ?

Цього разу 25 жовтня ми обираємо міського голову Вінниці, а також депутатів до Вінницької міської ради та Вінницької обласної ради. Попередні вибори у 2010 році проходили за змішаною системою, тобто половина депутатів місцевих рад обиралася на округах, інші – проходили за партійними списками. Цього разу обираємо усіх депутатів на округах. У 2010 році кандидатами в депутати могли бути як представники партій, так і самовисуванці. Цього року – лише партійні. На минулих виборах вінничани отримували по 5 бюллетенів для голосування за депутатів і мера, а цього разу отримають лише 3.

«КРАПЛЯ КАМІНЬ ТОЧИТЬ»: ЯК МІСЦЕВА ВЛАДА ТИСНЕ НА КІЇВ

Улітку 2015 року гострою проблемою стало скасування безкоштовного проїзду у громадському транспорті для більшості пільгових категорій українців. Не занурюючись у тонкощі законодавства, слід нагадати, що ця ситуація спровокувала бурхливе невдоволення населення (переважно похилого віку). В цих людей була перспектива злишитися зі скромною пенсією і без компенсації витрат на проїзд. Невдоволених громадян деякі нечисті на руку політики використовували як «масовку» для мітингу проти ...місцевої влади. Хоча до чого тут міська рада?

А тим часом з ініціативи виконувача обов'язків вінницького міського голови Сергія Моргунова депутати міської ради проголосували за те, щоб звернутися до уряду з проханням відтермінувати скасування пільг і таки знайти кошти для компенсації безоплатного перевезення пільговиків. Принаймні до того часу, доки не з'явиться чіткий механізм захисту соціально вразливих категорій населення.

Ідею вінницької міської ради підтримали органи місцевого самоврядування інших міст і надіслали на адресу кабінту аналогічні звернення. В уряді були вимушенні піти назустріч громадам і залишити безкоштовний проїзд для пільговиків. Маленька, але перемога! На початку вересня вінницькі депутати знову

2. СКІЛЬКИ ДЕПУТАТИВ БУДЕ У НОВИХ РАДАХ?

Оскільки межі Вінниці розширилися у зв'язку з тим, що до неї приєдналися частини територій сусідніх сіл, то маємо 54 округи, тобто оберемо 54 депутатів (до цього їх було 50). А от кількість депутатів Вінницької обласної ради зменшиться із 132 до 84.

3. ЩО МИ ПОБАЧИМО В БЮЛЕТЕНІ ДЛЯ ОБРАННЯ ДЕПУТАТИВ?

У виборчому бюллетені великими літерами буде виділено назву політичної партії та прізвище її депутата, який балотується у цьому окрузі. Також поруч у дужках маленькими буквами буде написане прізвище першого номера у списку – місцевого лідера цієї партії.

Слід врахувати й те, що деякі партії не виставляють на округах своїх представників. У такому разі в бюллетені буде зазначено лише назву партії та прізвище місцевого лідера, який іде у партійному списку під номером один.

Виборцям важливо також пам'ятати, що, віддаючи свій голос за партію, громадянин автоматично підтримує її представника (навіть якщо він їй і не подобається). Обрати якусь одну партію, а кандидата – від іншої, як на минулих виборах, не вийде.

4. ЯКА ПАРТІЯ МОЖЕ РОЗРАХОВУВАТИ НА МІСЦЯ У ВІННИЦЬКІЙ МІСЬКОЇ ТА ОБЛАСНОЇ РАДАХ?

– На місця у радах може розраховувати лише та партія, яка подолає бар'єр у 5 %, наприклад, у 2010 році прохідний бар'єр був 3 %. Що більше відсотків набере партія за сумою результатів усіх її кандидатів на усіх округах, то більше місць зможе отримати в радах.

5. ЧИ КОЖЕН ОКРУГ ГАРАНТОВАНО ОТРИМАЄ ПО ОДНОМУ ПРЕДСТАВНИКУ В НОВІЙ ВІННИЦЬКІЙ МІСЬКОЇ РАДІ?

Українці найбільше довіряють війську, ЗМІ та місцевій владі. Такі результати опитування, проведеного Міжнародною фундацією виборчих систем в Україні наприкінці вересня цього року на замовлення агенції США USAID. Остання тенденція свідчить про важливість децентралізації влади та надання ширших повноважень місцевим громадам.

Звернулися до уряду. Останнє звернення стосувалося перегляду тарифів на комунальні послуги.

«З 1 вересня в Україні знову зросли тарифи на електроенергію. Споживачі тепер змушені платити щонайменше 45,5 коп. за 1 кВт/год (при споживанні до 100 кВт/год на місяць), – йдеться у зверненні Вінницької міської ради. – Не краща ситуація і з тарифами на природний газ і водопостачання. При цьому, у зв'язку з фінансово-економічною кризою в країні чимало громадян не в змозі платити за такими цінами».

Саме тому міська рада і виконувач обов'язків міського голови Сергій Моргунов звернули увагу уряду на недостатньо зрозумілу громадянам схему формування тарифів Національної комісією, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП). Особливо підкреслили, що цей факт «створює додаткове соціальне напруження».

«Цілком очевидно, що при формуванні цини енергоносіїв і похідних від неї тарифів необхідно використати усі можливості для їх зниження, беручи до уваги фінансове становище споживачів та їхнє платоспроможність, – зазначено у зверненні. – Враховуючи подорожчання інших товарів та послуг, якими користуються люди, дедалі більше громадян

ні. Можливо й таке, що деякі округи не матимуть своїх представників у ради наступного скликання. Це трапиться, якщо всі кандидати від партій на окрузі наберуть менше за своїх колег на інших округах.

Але округ може отримати й не одного представника у міській раді. Наприклад, якщо кілька кандидатів на одному окрузі наберуть у відсотках більше голосів виборців, ніж однопартійці на інших округах.

Якщо певна політична сила отримає мандатів більше, ніж виставить кандидатів в округах, то «незаповнені» місця у ради залишаться вакантними аж до кінця терміну повноважень місцевої ради.

Існує ймовірність, що при такій системі виборів близько 30 % округів можуть взагалі не отримати свого представника у радах-2015. Як буде вирішено це питання, закон не пояснює. Можливо, фракції поділять це навантаження колективно, а можливо, округи так і залишаться без депутата до наступних виборів. Але заспокоїмо виборців: у будь-якому разі депутати ради зобов'язані реагувати на всі звернення вінничан, незалежно від їхньої прописки.

6. ЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ОБРАННЯ МІСЬКОГО ГОЛОВІ?

Балотуватися на посаду міського голови можуть представники політичних партій і самовисуванці. Для того, щоб вибори відбулися в один тур, за певного кандидата мають віддати 50 % + 1 голос виборців. В іншому разі доведеться проводити другий тур. А другий тур – це ще одні вибори і гроші, витрачені з бюджету, – близько 2 млн грн.

Іван КОВТОНЮК

ІНСТРУКЦІЯ

ЯК ГОЛОСУВАТИ НА МІСЦЕВИХ ВИБОРАХ-2015?

1. Приїдть на свою виборчу дільницю, взявши з собою паспорт.
2. Отримайте у членів дільничної комісії **З бюллетені.**
3. Зайдіть у кабінку для голосування.
4. Першим візьміть бюллетень з виборів міського голови Вінниці.

Цей бюллетень рожевого кольору і за розмірами найменший серед інших. Поставте позначку у квадраті поруч з прізвищем кандидата, якому довіряєте не посаду, чи портфель, а майбутнє рідного міста. Саме від цього вибору залежатиме, наскільки комфортним, зручним, красивим та європейським стане Вінниця до 2020 року.

5. Візьміть бюллетень з виборів депутатів Вінницької міської ради. Це бюллетень жовтого кольору. Поставте позначку у квадраті поруч з назвою партії, яка, на вашу думку, здатна сформувати у міській раді єдину команду однодумців і спільно з міським головою втілювати у життя стратегічні пріоритети розвитку Вінниці до 2020 року. Поруч з назвою партії будуть знайомі вам прізвища лідера команди та кандидата в депутати міської ради від вашого округу.

6. Третім візьміть бюллетень з виборів депутатів Вінницької обласної ради (бюллетень блакитного кольору). Поставте позначку у квадраті поруч з назвою партії, яка, на вашу думку, спроможна забезпечити стабільний позитивний розвиток регіону. Також поруч з назвою партії будуть знайомі вам прізвища кандидата в депутати обласної ради від вашого округу.

7. Заповнені бюллетені вкиньте у прозору урну.

Нatalka TEREN

А як відбувалися вибори сто років тому? Про це у своєму масштабному дослідженні «Вінниця у 1917 році. Революція у провінційному місті» пишуть Олександр Логінов і Лариса Семенко. Якщо точніше, то в цій праці описані вибори 1917 року, тобто трохи менше ніж століття тому.

Муніципальні вибори влітку 1917 року (вибори радників Вінницької міської думи) стали тією подією загальноодержавного масштабу, яка не лише відобразила розстановку політичних сил напередодні Жовтневого перевороту, а й публічно зафіксували основні програмні засади партій, що виявили готовність змагатися за владу, їхню здатність до боротьби за вплив на місця. Ці вибори були першими (і останніми) виборами органів місцевого самоврядування в їх модерному розумінні (загальні, рівні, таємні, прямі; автор у коментарях додає, що ця формула в той час мала назву «четирихвістка»), повторити які у Вінниці судилося лише за 70 років.

Востаннє перед Лютневою революцією міські думи обиралися у 1916 році за законом 1892 року, що передбачав активне виборче право для осіб чоловічої статі старше 25 років, які не менше року володіли в межах міста нерухомим майном і сплачували за нього податок не менше 300 крб на рік. Кількість радників-некристиян не могла перевищувати 1/5 від загальної кількості представників.

Подібні цензові думи, звісно ж, відразу стали одним із основних об'єктів революційної критики. У березні 1917 року Тимчасовий уряд дав згоду поповнити їх «представниками демократичних організацій в числі, що забезпечить довіру до них населення». Проте було зрозуміло, що такі заходи не задовольнятимуть насамперед представників соціалістичних партій, які після падіння самодержавства швидкими темпами посилювали свій вплив у суспільстві. Тому, висунувши на обговорення громадськості декілька варіантів закону, уряд погодився на перевибори радників.

Одержавши постанову уряду (від 15 квітня 1917 року), Вінницька міська Управа ухвалила рішення про проведення у квітні-травні перепису міського населення для складання списків виборців. Усього до списків було внесено 19712 міських жителів та 15217

ВИБОРИ У ВІННИЦІ 100 РОКІВ ТОМУ

військовослужбовців. Після цього вибори були призначенні на 27 серпня.

До виборів допускалося населення міст колишньої імперії обох статей старше 20 років, а також військовослужбовці міських гарнізонів. Права голосу позбавлялися виці посадові особи в губернії, міліціонери та колишні поліцейські, ченці, божевільні, глухонімі, ув'язнені. Кожне міське поселення становило один виборчий округ, який для зручності поділявся на виборчі дільниці.

...Організацією виборів займалася виборча комісія, сформована з представників політичних сил, які виявили бажання брати участь у виборах. Очолював її міський голова.

Внесений до списку виборців громадянин мав отримати в міській управі виборчу картку, чистий бюллетень і конверт. Вписавши у

буллетень номер підтриманого списку кандидатів (партій і блоків), виборець мав прибути на свою дільницю, пред'явити голові виборчу картку і подати конверт, спостерігаючи, як голова опускає його у запечатану скриню. Бюллетені з помарками і вправленнями вважалися недійсними. Агітація на виборчих дільницях, як і тепер, заборонялася.

Загальна кількість обраних визначалася шляхом пропорційного поділу між списками голосів, відданих на виборах за кожен з цих списків. Для цього кількість радників, яких необхідно вибрати (у Вінниці – 59), множилася

на кількість поданих за даний список голосів, а потім ділилася на кількість голосів, поданих у всьому виборчому окрузі за всі списки. За умови, що цілого числа при такій процедурі отримати не вдавалося, вакантні місця у думі розподілялися між списками, у яких були найбільші дроби. Поріг явки виборців не встановлювався.

Скарги на порушення приймалися протягом трьох діб з дня завершення виборів. Адміністративний суд мав розглянути їх у семиденний термін. Якщо суд скасовував результати виборів, міська управа у місячний термін проводила нові вибори. Списки новообраних радників мали бути надруковані в газетах.

У липні-серпні 1917 року до міської управи подали списки 15 партій і блоків. Серед них були партії, організовані за національним чи територіальним принципом і за певним статусом.

Наприклад, «Мешканці Замостя», «Міщани Вінницьких Малих і Великих Хуторів», «Землевласники і наймачі квартир», «Безпартійний діловий список». Усі списки об'єднували 350 претендентів (нагадуємо, на 59 місць).

Головна боротьба розгорнулася між кандидатами п'ятьох списків: об'єднаних соціалістів, більшовиків, українських соціалістів, кадетів та єврейського блоку. Ці політичні сили розглядали політичну кампанію спекотного літа 1917 року як спробу можливостей перед виборами до Установчих Зборів.

Агітація відбувалася поширенням друкованої продукції з рук у руки, розклеюванням плакатів і розвішуванням транспарантів з гаслами. Більшовики розкидали листівки з літаків. Найпоширенішою для 1917 року формою агітації було проведення різноманітних мітингів і зібрань, як у трудових колективах, так і в орендованих залах або й просто неба. Агітатори використовували цікаву методику приваблювання виборців на бік того чи іншого «списку»: просто на вулицях роздавалися бюллетені із заготовленими відповідними номерами з пропозиціями тут же заклеїти їх у «виборчий» конверт. Активно використовувався вплив VIP-агітаторів: лідерів політичних партій, колишніх або чинних депутатів Державної Думи, функціонерів Тимчасового уряду, делегатів військових з'їздів.

Ставлення представників партій (блоків), які конкурували між собою, один до одного було важко ворожим. Не відставали від представників за рівнем ворожості і їхні прихильники. Майже на кожному мітингу після основних доповідачів виступали опоненти з інших партій, звичним явищем були бійки між учасниками зборів і мітингів.

У день виборів процедура голосування тривала на 19 загальноміських і 12 військових дільницях з 9.00 до 21.00. Біля виборчих скриньок чергували озброєні міліціонери і солдати. Наступного дня (не ввечері в день виборів і не вночі!) у присутності виборців (!) відбувався підрахунок голосів. Результати за підписом голови дільничної комісії передавалися у міську виборчу комісію.

27 серпня 1917 року проголосувало 15845 виборців (45 % від загальної кількості): 11676 вінничан (59 %) і 4169 військовослужбовців (27 %). 435 бюллетенів (3 %) були визнані недійсними. Низький відсоток активності військових історики пояснюють просто: багатьох із них просто не було на місці, оскільки в день голосування вони перебували у літніх таборах або у відрядженнях.